

Voorwoord

Van de voorzitter

Na alle commotie rond het gasdebat, wat uiteindelijk weinig zoden aan de dijk zette, en een uitgebracht rapport van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid, waarvan minister Kamp aangeeft alle aanbevelingen te zullen overnemen, lijkt er een stilte na de storm te zijn.

We zijn gedwongen af te wachten wat er - alle mooie woorden ten spijt - daadwerkelijk zal gebeuren.

Ons beroep tegen het Gasbesluit van het kabinet is ingediend bij de Raad van State, samen met de Milieufederatie, Milieudefensie en de Waddenvereniging, en honderden particulieren. Ook daarbij is het afwachten wat ons boven het hoofd hangt en wat ons hopelijk meer stevigheid onder onze voeten zal bezorgen.

Het enige middel tegen de aangekondigde drastische verstevigingsoperatie blijft in onze optiek het zo snel mogelijk dichtdraaien van de gaskraan. Wat het SODM al in 2013 heeft geadviseerd!

Wellicht levert de toegezegde extra verankering van onafhankelijkheid voor het staatstoezicht nog steeds hetzelfde advies op.

Ondertussen werken we hard door aan vele zaken waarop we wel directe invloed kunnen uitoefenen. Zoals de aanscherping van het schadeprotocol van de Centrum Veilig Wonen (CVW), en aan de voorwaarden c.q. de rol waaronder met name de maatschappelijke organisaties kunnen blijven meewerken aan wat de nieuwe overheidsdienst (de Nationaal Coördinator Groningen) ons zal brengen.

Nieuwe regeling waardevermeerdering

Zoals in de vorige nieuwsbrief al is geschreven, is het wachten voor het uitbrengen van de definitieve regeling waardevermeerdering nog steeds op de aangekondigde inbreng van Economische Zaken (EZ), zoals staat opgenomen in het aanvullende bestuursakkoord. Na twee afgezegde werkgroepvergaderingen wordt dan toch op 10 april om tafel gegaan. Het betreft hier een procesafpraak die is gemaakt tijdens de laatste bijeenkomst van de Dialoogtafel. Van de werkgroep waardevermeerdering van de Dialoogtafel (waarin vertegenwoordigd zijn: Gemeenten, Milieufederatie, Woningbouwcorporatie, NAM en Provincie en waarin ikzelf vanuit de GBB als voorzitter optreed) ligt er al vanaf eind januari een helder voorstel voor een definitieve versie waarin in ieder geval als aanvulling staat opgenomen de mogelijkheid om als coöperaties gebruik te kunnen maken van de regeling. De inbreng van EZ die de regeling onder het regime van het ministerie schijnt te willen brengen, is nog steeds onderhevig aan de afspraak om, zoals dat de werkwijze is aan de Dialoogtafel, op consensus gericht overleg te voeren. Of de standpunten nog bij elkaar gaan komen, is natuurlijk zeer de vraag. Tot zolang zullen we het moeten doen met de tijdelijke regeling waarvan het nog net op tijd is gelukt deze te verlengen (tot 1 september 2015).

Het basisstandpunt van de GBB blijft dat elke huizenbezitter in het aardbevingsgebied te maken heeft met waardevermindering en dus recht heeft op compensatie.

De inzet van de GBB blijft onverkort daarop gericht!

Programma leefbaarheid

Bij het op 17 januari 2014 aangekondigde pakket aan maatregelen waaronder het instellingsbesluit van de Dialoogtafel zijn tegelijkertijd de leefbaarheidsgelden als extra stimulering voor het aardbevingsgebied ad €35 miljoen voor de komende 5 jaar belegd bij de Dialoogtafel met daarnaast nog een bedrag van €25 miljoen wat beschikbaar bleef bij de NAM. Na een goed bezette conferentie hierover vorige zomer zijn we heel wat vergaderingen verder en zal op 20 mei a.s. van 14.30 – 15.30 uur verantwoording worden afgelegd over de nu geplande besteding van deze gelden. Als GBB hebben we van onze klankbordgroep veel input gehad om mee richting te kunnen geven aan deze geldstroom, dat leverde zeer inspirerende bijeenkomsten op waarvoor ook vanaf deze plaats heel veel dank!

Besloten is om de financiën te verdelen over 3 niveaus:

Het eerste niveau omvat de gemeentelijke woon- en leefbaarheidsplannen die, zoals overeengekomen in het bestuursakkoord, onderdeel vormen van deze gelden. Vanaf deze maand is een toetsingscommissie ingesteld die de plannen per gemeente toetst aan de door de Dialoogtafel gestelde criteria.

Het tweede niveau betreft de meer regionale projecten zoals ook al geadviseerd door de commissie Meijer. We hebben gekozen voor 5 grotere projecten zodat we ook na 15 of 20 jaar goed kunnen herkennen wat de aardbevingscompensatie ons naast alle onbetaalbare last en zorg heeft opgeleverd. Ook de NAM gelden zullen in het verlengde hiervan worden besteed. We steken in op:

1. Ondersteuning van lokale energiecoöperaties om ons gebied zo veel mogelijk energie neutraal te maken.
2. Samen met een investering vanuit de Economic Board zetten we in op snel internet voor heel de provincie Groningen, te beginnen bij het aardbevingsgebied.
3. Voor de dorpen komt er geld om dorpshuizen en ontmoetingsruimten op te richten of te verbeteren;
4. In het verlengde van de vele aanwezige dorpsvisies is een budget gereserveerd voor landschappelijke projecten;
5. Het laatste aandachtsgebied geldt het cultureel erfgoed in ons gebied.

Door zogenaamde kartrekkers bij diverse in ons gebied gefundeerde en erkende organisaties worden momenteel plannen voorbereid waarbij zoveel mogelijk gelijksoortige organisaties op de aangegeven terreinen zullen worden betrokken.

Het derde niveau, het loket leefbaarheid, is al vanaf december operationeel en heeft al een groot aantal lokale initiatieven kunnen honoreren.

GEO-werkgroep

De GBB heeft een aantal werkgroepen, een belangrijke is de werkgroep GEO (Gaswinning: Effecten op Omgeving).

De laatste maanden is de GEO-werkgroep vooral bezig geweest met het leveren van input voor het beroep bij de Raad van State tegen het gasbesluit van Minister Kamp. Daarvoor kreeg zij ook hulp van experts van buiten. We hebben mogen constateren dat veel van de input geleverd door de GEO-werkgroep haar weg heeft gevonden in het uiteindelijke beroep.

In de volgende bijeenkomst zal de GEO-werkgroep bepalen hoe zij na deze periode verder wil functioneren. Welke taken denkt zij op zich te moeten nemen, welke expertise hoort daarbij en - last but not least - welke mensen horen daar dan bij?

Als GBB-bestuur zijn we de GEO-ers zeer dankbaar voor het delen van hun kennis en ervaringen als het gaat om de zienswijze en het beroep. GEO-leden houden 'veldonderzoek', wonen relevante gaswinning gerelateerde bijeenkomsten bij en hebben zitting in structurele 'organen' zoals de klankbordgroep van het kenniscentrum voor aardbevingsbestendig bouwen: EPI-centrum en de monitorings-begeleidingscommissie, waarbinnen de NAM door de GBB met andere partijen als de Veiligheidsregio, het KNMI, SodM e.a. kritisch wordt bevraagd en gevolgd als het gaat om het meten en monitoren van de aarde en de gebouwen. Daarnaast passeren ook individuele ledenvragen de revue binnen de GEO-werkgroep. Dit goede werk zal op de een of andere wijze worden voortgezet, waarbij de GEO-werkgroep kijkt wat voor de komende periode de belangrijkste focuspunten gaan worden.

GBB tekent beroep aan bij de Raad van State tegen het gasbesluit van Kamp

Beroep bij de Raad van State

Vrijdag 13 maart diende de GBB, tezamen met Milieudefensie, de Natuur en Milieufederatie Groningen de Waddenvereniging, en honderden particulieren, bij de Raad van State (RvS) beroep in tegen het gasbesluit van Kamp. De GBB wil dat het besluit van Kamp wordt vernietigd. De gaswinning moet veel verder omlaag gaan dan de 39,4 miljard m³ waar hij mee heeft ingestemd. Dit om de veiligheid van de Groningers te vergroten, verdere schade aan huizen en natuur te voorkomen en de transitie naar duurzame energie een impuls te geven. In het beroep appelleert de GBB c.s. onder andere aan het Europese verdrag van de rechten van de mens en de Grondwet. Zie de volledige tekst van het beroep hier: <http://www.groninger-bodem-beweging.nl/index.php/nieuwsarchief/546-gbb-andere-organisaties-beroep>.

Doorgaan met de gaswinning brengt bovendien een monsterachtige verstevigingsoperatie met zich mee: minimaal 30.000 woningen moeten worden versterkt of gesloopt. De historische kerken en oude boerderijen worden in hun voortbestaan bedreigd. De enige kans om deze rigoureuze vernietiging van de Groningse cultuur en leefgemeenschap te voorkomen, is zo snel en zo veel mogelijk te stoppen met de gaswinning. De GBB wil dat de Groninger gaswinning wordt teruggeschroefd of stopgezet, totdat uit onafhankelijk onderzoek blijkt welk productieniveau veilig is. Dit onderzoek moet worden uitgevoerd door een partij die onafhankelijk is van de NAM en het ministerie van Economische Zaken, die immers beide een groot financieel belang hebben bij de gaswinning.

Voorlopige voorziening

De GBB en haar partners hebben ook een zogenaamde voorlopige voorziening bij de RvS aangevraagd. Zou de RvS het besluit van Kamp namelijk vernietigen dan moet er een alternatieve richtlijn zijn, totdat minister Kamp een nieuw besluit neemt. De GBB wil in dat geval dat de gaswinning zo snel mogelijk teruggaat naar 12 miljard m³ per jaar. In het geval dit om praktische redenen niet mogelijk is, wil de GBB de productie omlaag naar 21 miljard m³.

De Stichting Vrienden van Groningen Centraal en de Statenfracties van CDA, SP en Groen Links dienden ook een beroep in. Bovendien verzochten zij de RvS om, in afwachting van het besluit van de RvS, de gaswinning al vast helemaal te stoppen. De GBB heeft eveneens overwogen een dergelijk verzoek in te dienen maar zij achtte de kans zo klein dat de RvS, zonder verder beraad, de gaswinning in het hele gebied vergaand terug zou brengen, dat daarvan is afgezien. De RvS doet over dit verzoek om direct te stoppen 14 april uitspraak.

Besluit van de Raad van State

Het uiteindelijke besluit van de RvS, nadat zij alles heeft afgewogen, valt waarschijnlijk niet eerder dan over 6 maanden.

Dialogtafel onderzoekt tevredenheid over schadeafhandeling gaswinning

De Dialogtafel Groningen is in april een onderzoek begonnen naar de tevredenheid over de afhandeling van aardbevings schade. Meer dan 4.000 personen met aardbevings schade krijgen een brief in de bus met de uitnodiging om deel te nemen aan het onderzoek.

Het onderzoek wordt uitgevoerd door een onafhankelijk en deskundig bureau: APE in Den Haag. Het bestaat uit een uitgebreide vragenlijst die ingaat op de verschillende fases van schadeafhandeling. Zo wordt bijvoorbeeld gevraagd naar de ervaringen met de schadetaxateur en naar de tevredenheid over het schaderapport. Ook is er aandacht voor zaken als communicatie, doorlooptijd en het werk van de aannemer.

De enquête moet worden ingevuld op de computer, maar mensen die liever een papieren versie ontvangen, krijgen deze op verzoek toegestuurd.

De GBB is op verschillende manieren betrokken bij dit onderzoek. Het verzoek tot het instellen van een tevredenheidsonderzoek werd door de GBB al in 2012 bij de NAM op tafel gelegd. Deze is nooit serieus op ons verzoek ingegaan. Toen de Dialogtafel zich achter de wens van dit onderzoek schaarde, gaf de NAM toe. Er werd een werkgroep gevormd, met Lambert de Bont als voorzitter, die het onderzoek op moest starten en begeleiden. Medebestuurder van de GBB, Jelle van der Knoop, deskundig op dit gebied, nam plaats in de werkgroep en schreef een startnotitie met de vraagstelling voor het onderzoek.

In de aanbestedingsprocedure werd APE als uitvoerder gekozen. Hoewel de NAM financiert, vindt de uitvoering van het onderzoek voor 100% plaats onder de paraplu van de Dialogtafel en is derhalve onafhankelijk.

De GBB is blij met dit onderzoek. De resultaten van het tevredenheidsonderzoek kunnen worden gebruikt voor een verbetering van de werkwijze en procedures die worden gehanteerd bij schadeafhandeling. De GBB wil dat het Centrum Veilig Wonen (CVW) schade op een nieuwe manier afhandelt. Het uitgangspunt moet zijn dat mensen die schade melden, zoveel mogelijk worden ontzorgd. De Dialogtafel heeft dit standpunt overgenomen.

Het bestuur van de GBB hoopt, dat als u als respondent bent geselecteerd, u aan het onderzoek wilt meewerken. De resultaten van het onderzoek worden over drie maanden verwacht.

Over de aard van de Groninger

Onderstaande tekst komt van de website van Kor Dwarshuis (Web developer en pianist), zie <http://www.dwarshuis.com/blog/category/gasbevingen>

Eskimo's kennen 20 woorden voor 'sneeuw'.

Groningers kennen tenminste 12 uitdrukkingen voor het begrip 'lijdzaamheid':

1. tou mor
2. zo is't ook ja
3. wat dust er aan?
4. wat kinnst der an doun?
5. ze zall'n 't wel wait'n
6. 't is ja wat ja
7. hai hai
8. nait best
9. kwolmoarzegg'n dadde
10. 'k wait 't ookn't
11. 't zal mien tied wel duur'n
12. ik bemui mie der moar nait mit

Misschien verklaart dat waarom er maar 60 en geen 6.000 mensen bij het Provinciehuis in Groningen stonden te protesteren nadat een paar dagen eerder een uitgelekt rapport van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid in het nieuws kwam, waarin stond dat de Groningers al decennia lang voor de gek zijn gehouden.

Dat moet anders, elk lid telt!

Dat moet anders! De Groninger Bodem Beweging had eind vorig jaar 2.439 leden. Inmiddels hebben zich honderden nieuwe leden gemeld. Bij het uitkomen van deze nieuwsbrief staat de teller op 2.847. Praat met uw burens en bel uw kennissen – elk nieuw lid maakt de GBB sterker!

Vrijwilligers gezocht

We hebben ook nog veel vrijwilligers nodig. Bijvoorbeeld om gastheer of gastvrouw te zijn bij de leden-voor-leden-bijeenkomsten! Graag aanmelden via contact@groninger-bodem-beweging.nl. Of spreek een bestuurslid aan.

Werkgebied

NAM OVER VERGOEDEN VAN SCHADE:

“Schadecontourlijnen.

NAM vergoedt elke schade die veroorzaakt werd door een aardbeving. Om dit goed te kunnen vaststellen, werken we met de zogenoemde schadecontourlijn. Na elke aardbeving bepalen we met hulp van wetenschappelijke modellen (Bommer) de zogenoemde schadecontourlijn. Deze contour wordt per beving vastgesteld als cirkel rondom het epicentrum van de beving. De sterkte van de aardbeving bepaalt waar de contourlijn loopt. Voor alle aardbevingen die tot nu toe plaatsvonden is een schadecontourlijn opgesteld. De contourlijnen van alle bevingen worden opgeteld en vormen zo een ‘overall contour’. Deze totale contourlijn (...) geeft het gebied aan waar binnen redelijkerwijs nog schade kan zijn ontstaan. Vervolgens geven we met een ruime marge een tweede (...) lijn aan, buiten deze schadecontourlijn. Schademeldingen uit dit ‘margegebied’ worden ook door een schade-expert bezocht, met name om veiligheidsrisico’s uit te sluiten.”

Op grond van deze regeling worden door de NAM aardbevingschades in bijvoorbeeld Niehove, Woldendorp of Winschoten, of in Noord-Drenthe (geruchtmakend was het zandkasteel in Zuidlaren) NIET vergoed. Volgens de NAM liggen ze niet binnen de schadecontourlijnen.

De GBB blijft het van de zotte vinden dat de schadeveroorzaker zelf mag bepalen of hij schade veroorzaakt. En dat de overheid dit legitimeert.

Word lid van de GBB! Waar u ook woont. Samen staan we sterker.

Aanmelden kan via: www.groninger-bodem-beweging.nl/index.php/direct-aanmelden

Lees meer aardbevingsfeiten in het artikel van Herman Damsveld op Co2ntramine:

www.co2ntramine.nl/aardgaswinning-en-aardbevingen-tientallen-rapporten-samengevat

Deel uw ervaringen over het aardbevingbestendig maken van uw huis!

Leden-voor-leden-bijeenkomst, 18 april

Locatie: Stationsgebouw Loppersum

Datum: zaterdag 18 april 2015

Tijd: van 15.00 tot 17.30 uur

Een leden-voor-leden-bijeenkomst biedt de gelegenheid om in een informele sfeer contacten te leggen, en te praten over alles wat er speelt rond aardbevingen en de gevolgen. Er zijn altijd enkele bestuursleden aanwezig. Er is koffie, er is thee en iedereen is welkom.

Het is een doorlopend gebeuren. Men komt en gaat op het moment dat men dat zelf passend vindt.

Meestal is er geen speciaal onderwerp. Maar dit keer dus wel. De GBB heeft meerdere signalen bereikt dat de positie van de eigenaar bij het verstevigen van zijn huis "niet geheel duidelijk" is.

En dat ook de wijze waarop er met de eigenaar omgegaan wordt soms niet de schoonheidsprijs verdient. Dus deel uw ervaringen met anderen. Positieve en minder positieve ervaringen zijn van groot belang om een zo breed mogelijk beeld te krijgen. En om van elkaar te leren hoe hier zo effectief mogelijk mee om te gaan. De GBB kan en zal de aandachtspunten, voortkomend uit de gesprekken tijdens deze Leden-voor-leden-bijeenkomst, inbrengen in het overleg met de NAM en CVW.

Nieuwe openingstijden kantoor GBB

Met ingang van maandag 20 april 2015 is het kantoor (in het Stationsgebouw Loppersum) geopend op

- maandagochtend van 9.30 tot 11.30 uur
- woensdagmiddag van 14.00 tot 16.00 uur.

Op nationale feestdagen en tijdens vakanties is het kantoor gesloten.

Contact GBB

Mailcontact heeft de voorkeur. Het e-mailadres is : contact@groninger-bodem-beweging.nl

Telefonische bereikbaarheid tijdens openingstijden kantoor op maandagochtend van 9.30 tot 11.30 uur en op woensdagmiddag van 14.00-16.00, via 06- 21 61 50 80.

NB De pers kan bellen naar 06-17 26 82 47. Bij voorkeur tijdens kantoortijden.